

Lisa 2. TEGEVUSED SA SAAREMAA MUUSEUMI STRATEEGILISTE EESMÄRKIDE TÄITMISEKS AASTATEL 2019–2023

Muuseumi strateegilised eesmärgid on:

1. Muuseum on ja jääb Saaremaa keskseks mäluasutuseks;
2. Muuseum pakub meeldejäädavaid elamusi igas vanuses külastajale;
3. Muuseum on eeskujulik peremees ja edukas organisatsioon.

TEGEVUSED EESMÄRKIDE SAAVUTAMISEKS

1. STRATEEGILINE EESMÄRK 1: MUUSEUM ON JA JÄÄB SAAREMAA KESKSEKS MÄLUASUTUSEKS

ÜLESANNE	TASE 2018	TEOSTATUD TEGEVUSED	TASE 2021	TEGEVUSED AASTATE LÕIKES	TASE 2025
Võtmetegevus 1.1	Muuseumi Saaremaa-teemaline pärandkultuuri- ja ajaloolane uurimistöö.				
Uurimistöö muuseumis.	Uurimistööga tegelevad muude tööde hulgas regulaarselt vähemalt 4 muuseumi töötajat. Regulaarne töö vastavalt aasta tööplaanidele.	G. Püüa „Uusi tähelepanekuid Kuresaare Laurentiuse kiriku(te) ehitusloost“, Kaheaastaraamat 2017-2018. G. Püüa „Metsavend Elmar Ilpi salga viimase lahingupaiga otsingutel“, Kaheaastaraamat 2017-2018.	Uurimistööga tegelevad muude tööde hulgas regulaarselt vähemalt 5 muuseumi töötajat. Regulaarne töö vastavalt aasta tööplaanidele.	Kuressaare vanalinna ajalugu arheoloogiliste uurimistulemuste valguses. Maasilinna ajalugu arheoloogiliste ja arhitektuuri-ajalooliste uurimistulemuste valguses. 2019–2023 Maakonna omavalitsuste ajalugu.	Uurimistööga tegelevad muude tööde hulgas regulaarselt vähemalt 5 muuseumi töötajat. Uurimistöö tulemused kajastuvad muuseumi uues püsiekspositsioonis, ajutistes näitustes ning uutes haridusprogrammides ning need on

		<p>2018–2020 Saaremaa fotograafia ajalugu - andmebaas (E. Püüa).</p> <p>2018-2020 Kuressaare vanalinna ajalooliste hoonete andmebaas (M. Soorsk).</p> <p>E. Püüa „Saarlased Nõukogude sõjaväebaasidel jalus“, SM Toimetised nr 11, 2020.</p> <p>Olavi Pesti „Kogutud seosed“, SM Toimetised nr 12, 2020.</p> <p>P. Hiie-Kivi Kuressaare Eesti Seltsi ajalugu - ilmunud artiklina „Seltsis segasem ehk Kuressaare Eesti Seltsi 133 aastat“ ajalehes Saarte Hääl, 30.11.19.</p> <p>P. Hiie-Kivi, 100 aastat 1919. aasta Saaremaa mässust (I-VI). 2019, Saarte Hääl.</p> <p>P. Kivi „Kuressaare merekool 1919-1945“</p>		<p>2021–2025 Saaremaalt pärit ja/või siin tegutsenud silmapaistvate inimeste biograafiad.</p> <p>2021-2022 Eesti Vabariigi taastamine Saaremaal ja ühiskonna kohanemine /saarlased Vabadussõjas.</p> <p>Viktor Kingissepa nimeline kolhoos 75</p> <p>Vana-Lõve palvela / õigeusk Valjala kihelkonnas</p>	<p>publitseeritud muuseumi väljaannetes.</p>
--	--	--	--	--	--

		<p>(Kaheaastaraamat 2019-2020).</p> <p>G. Püüa „Ehitusarheoloogilised uuringud Saaremaal Maasi ordulinnuses“, Kaheaastaraamat 2019-2020.</p> <p>G. Püüa „Uuringud Kuressaare ajaloolises linnasüdames“, Kaheaastaraamat 2019-2020).</p> <p>Saaremaalt pärit ja/või siin tegutsenud silmapaistvate inimeste biograafiad.</p>			
Konverentsid, seminarid, õppepäevad.	Aastas toimub 1 konverents ja 3 teaduspäeva.	<p>2019 toimunud konverents „Mässu kaudu vabasse riiki“.</p> <p>2020 toimunud konverents „Rahu ja rahutus. 100 aastat Tartu rahust“.</p> <p>2021 – toimunud muuseumide auhinnagala ja konverents.</p>	Seoses koroonaviirusega üritused edasi lükatud. Toimub järgmise aasta konverentsi ettevalmistamine.	<p>2022 „Viikingid enne viikingeid“</p> <p>Tähtpäevad: 2022 „Laulu- ja mänguselts Lyra – 125“</p> <p>2022 „Kingissepa-nim. kolhoos – 75“ (Sakla külaarengu seltsiga koostöös)</p>	Aastas toimub vähemalt 1 konverents ja 3 teaduspäeva või seminari.

				<p>2023 „Aurulaevaselts <i>Osilia</i> –150“</p> <p>2023 konverents/ seminar „Asva“ (näitus)</p> <p>2023 konverents /seminar „Valjala emand“ (näitus)</p> <p>2023 konverents /seminar museoloogia teemal „Arnold Allik – 100“.</p> <p>2024 konverents/ seminar metsavendade teemal</p>	
<p>Saaremaa loodus- ja kultuurimälestisi ning vaatamisväärsusi tutvustavad projektid.</p>	<p>Teemad on leidnud kajastamist muuseumi püsiekspositsioonis ning kajastuvad haridusprogrammides.</p>	<p>Toimunud iga-aastane arheoloogilisi uuringuid tutvustav näitus.</p> <p>Maasilinnal alanud iga- aastased ehitusarheoloogilised uuringud muuseumitöötajate G. Püüa ja T. Sepa juhtimisel.</p> <p>2020 erarahastusel ellu kutsutud <i>Osilia</i> korraldatud arheol.</p>	<p>Teemasid on tutvustatud seminaridel, näitustel ja artiklites.</p>	<p>Iga-aastane arheoloogilisi uuringuid tutvustav näitus.</p> <p>2022 konverents „Viikingid enne viikingeid“, mis tutvustab Salme laevmatuseid.</p> <p>2023 „Valjala emand“ (uuringute tutvustamine –</p>	<p>Teemad on leidnud kajastamist muuseumi püsiekspositsioonis. Igal aastal korraldatakse eraldi ülevaatenäitus ja/või seminar ja/või konverents olulisematest uurimistöödest ja avastustest.</p>

		uuringud Marika Mägi juhtimisel ning uuringutulemusi tutvustavad loengud on toimunud Kuressaare linnuses. Leiud jõuavad Saaremaa Muuseumi kogudesse.		muinasaegne riietus jm) 2023 Asva linnuse kaevamiste tutvustamine.	
Maasilinna uurimis- ja konserveerimistööd.		2019-20 toimusid välitööd. Aruanded on esitatud.	Uurimis- ja konserveerimistööd toimuvad igal aastal. Linnuse keskne osa on 3D mõõdistatud.	Saaremaa Muuseum juhatab projekti sisulist külge (tegevuskavad, programmid, uurimistööd, muinsuskaitseline järelevalve, uurimistööde publitseerimine).	On valminud Maasilinna arengukava. Kõikide tööde kohta on esitatud aruanded. Tulemused on publitseeritud muuseumi väljaannetes. Linnus on tervikuna 3D mõõdistatud, valminud on vajalikud alusplaanid ja mudelid.
Võtmetegevus 1.2	Kogude säilitamine, täiendamine, digiteerimine, kirjeldamine ja retrospektiivne sisestamine Muuseumide Infosüsteemi (edaspidi MuIS) ning hoidlates olevate kogude nähtavaks tegemine.				
Kogumistöö on eesmärgipärane.	Kogumispõhimõtted on välja töötatud	Kogumistöö on eesmärgipärane.	Kogumistöö on eesmärgipärane.	Kogumistöö on eesmärgipärane.	Kogumispõhimõtted on regulaarselt üle vaadatud

					ning kogumine eesmärgipärane.
Kogude täiendamine		2021 lisandus uusi museaale 1588.	Põhirõhk on olnud arheoloogiliste leidude arvelevõtmisel.	Kogude täiendamine: 2022 Kogumistöös põhirõhk arheoloogial. 2023 kunstikogu süsteemne üle vaatamine ja täiendamine. 2022-2025 Arhiivraamatukogu käsikirjade täiendamine maakonna koolide ajalooalaste uurimistöödega. 2025 maakonna ettevõtluse hetkeseis (fotod, toodangunäidised, intervjuud jms)	Uusi museaale aastas ca 450.
Kogude kättesaadavaks tegemine.	Museaale digiteeritud 30%.	Toimunud ühised digiteerimisprojektid Rahvusrhiivi ning Eesti Rahva Muuseumiga. 2021 soetatud kaasaegne tehnika fotode, negatiivide ja	Museaale on digiteeritud 44%. Toimunud on mitmed koostööprojektid.	Kogude kättesaadavaks tegemine, s.h koostööprojektide läbi. 2022 esemete pildistamine hoidlas. 2023-2024	Museaale digiteeritud 60%. Koostööprojektid jätkuvad.

		ruumiliste esemete digiteerimiseks.		studioruumi loomine suurte esemete pildistamiseks.	
Kogude kasutatavuse suurendamine.	MuIS-s on kirjeldatud 75% museaalidest.	Pidev retrospektiivne kirjelduste lisamine MuIS-i.	MuIS-s on kirjeldatud 87% museaalidest.	Kogude kasutatavuse suurendamine.	MuIS-s on kirjeldatud 100% museaalidest aastaks 2022.
Kogude populariseerimine	Hoidlates olevate kogude tutvustamine avalikkusele on juhuslik.	Toimunud mõned kogusid tutvustavad ringkäigud (vastavalt väljapoolt tulnud nõudlustele). Ilmunud fotolood jm museaale tutvustavad postitused sotsiaalmeedias.	Hoidlates olevate kogude tutvustamine avalikkusele on juhuslik.	Kogude populariseerimine jätkub.	Hoidlates olevate kogude tutvustamine avalikkusele on võimalusel teenusena kodulehel olemas. Kogusid tutvustatakse läbi artiklite ning sotsiaalmeedias avaldatakse postitustes lisaks fotodele ja tekstile video- ja helifaile.
Kogude säilitamistingimuste tagamine.			Hoidlate ja näitusesaalide kliimatingimuste monitoorimine on lokaalne.	Kogude säilitamistingimuste tagamine.	Hoidlate ja näitusesaalide kliimatingimuste monitoorimiseks on keskne süsteem.
Koostöö teiste Eesti muuseumitega.	Ühised kogumis- ja kogude hindamisprojektid näiteks SA-ga Eesti Meremuuseum, SA-ga Virumaa Muuseumid,	2021 ühine näituse projekt SA-ga Eesti Ajaloomuuseum jm;		Koostöö teiste Eesti muuseumitega on regulaarne. 2022 ühised näituste projektid Tartu	Ühised projektid teiste muuseumidega näituste, kogude jm teemadel toovad külastajateni

	Tartu Ülikooli muuseumid jm;	2019-2021 osaletud Muhu Muuseumi nõukoja töös.		Mänguasja-muuseumiga, Tartu Ülikooli muuseumidega. Osalemine Muhu Muuseumi nõukoja töös.	professionaalselt koostatud näitusi.
Võtmetegevus 1.3	Arhiivraamatukogu teenuse pakkumine, täiendatakse ning korrastatakse käsikirja-, perioodika- ja raamatukogu.				
Arhiivraamatukogu, sh käsikirja-, perioodika- ja raamatukogu täiendamine ja korrashoid.	Raamatute jm trükiste kogumise põhimõtted on selged ning koostööd tehakse Kuressaare Maakonna Keskraamatukoguga. MuISis on kirjeldatud 21%.	Toimunud intensiivne kirjelduste sisestamine MuiS-i.	MuISis on kirjeldatud 83 %.	Regulaarne tegevus	Käsikirja-, perioodika- ja raamatukogust on MuISis aastaks 2022.
Arhiivraamatukogu avatus.	Arhiivraamatukogu on kõikidele avatud kogu tööädala jooksul.	Arhiivraamatukogu on olnud avatud (v.a valitsuse kehtestatud piirangute ajal)	Arhiivraamatukogu on kõikidele avatud kogu tööädala jooksul.	Regulaarne tegevus kogu perioodi jooksul.	Arhiivraamatukogu on kõikidele avatud kogu tööädala jooksul.
Võtmetegevus 1.4	Koostöö kodu-uurijate, õpetajate, genealoogide, giidide jt-ga.				
Paikkondliku ja perekondliku ajaloo uurimise populariseerimine	Toimuvad genealoogia teabepäevad. Tihedam koostöö toimub Valjala	Regulaarne tegevus kogu perioodi jooksul.	Parimad ajaloolased õpilastööd on jõudnud käsikirjade kogusse.	Regulaarne tegevus kogu perioodi jooksul.	Tegevus on laienenud kõikidesse Saaremaa piirkondadesse.

	ja Lümända ajalooõpetajatega.				
Kodumaiste ja välismaiste muuseumikülastajate mitmekesisem harimine.	Toimunud on 1 teabepäev Saaremaa giididele. Giidide ühendusele jagatakse jooksvalt informatsiooni kõikidest olulisematest üritustest ja näitustest.	Regulaarne tegevus.	Giididega kohtumised on olnud ca 1 kord aastas.	Regulaarne tegevus kogu perioodi jooksul	Toimub vähemalt 1 teabepäev Saaremaa giididele. Giidide ühendusele jagatakse jooksvalt informatsiooni kõikidest olulisematest üritustest ja näitustest.
Võtmetegevus 1.5	Muuseumi trükiste publitseerimine ja artiklite avaldamine ka mujal.				
Trükiste publitseerimine.	Aastas publitseeritakse 1 mahukam trükis (kas kaheaastaraamat või toimetised).	2019 Kaheaastaraamat 2017-2018. 2020 SM Toimetised nr 11 E. Püüa „Saarlased Nõukogude sõjaväebaasidel jalus“. 2020 SM Toimetised nr 12 Olavi Pesti „Kogutud seosed“. 2020 “Kuressaare linnus-kindluse 700” aastat“ (eesti ja inglise keeles).	Publikatsioone on ilmunud kavandatust rohkem. Traditsiooniliste väljaannete kõrval on välja antud ka näituste katalooge ning populaarteaduslik brošüür linnuse kohta (eesti ja inglise keeles). Ilmumata on sama väljaanne ka vene, saksa ja soome keeles.	2022 SM Toimetised nr 13 „Saaremaa Muuseumi ajalugu peale II ms“. 2023 Kaheaastaraamat 2021-2022. 2022 “Kuressaare linnus-kindluse 700” aastat“ (vene, soome ja saksa keeles). 2023 Saaremaa biograafilise leksikoni väljaandmine koguteose „Saaremaa“ 3. köitena.	Aastas publitseeritakse vähemalt 1 mahukam trükis (kaheaastaraamat või toimetised).

		2021 Kaheaastaraamat 2019-2020.		2024 SM Toimetised nr 14 (Saare- ja Muhumaa linnused) 2025 Kaheaastaraamat 2022-2014	
Artiklite avaldamine.	Aasta jooksul on ilmunud 20 artiklit muuseumivälistes publikatsioonides ja ajakirjanduses.	Artiklid on ilmunud.	Artiklid ilmuvad regulaarselt.	Regulaarne tegevus kogu perioodi jooksul.	Aasta jooksul on ilmunud vähemalt 25 artiklit muuseumivälistes publikatsioonides ja ajakirjanduses.
Võtmetegevus 1.6	Koostöö teiste muuseumide, teadus- ja haridusasutustega.				
Koostöö kõrgkoolidega.	Muuseum on osalenud Eesti Kunstiakadeemia üliõpilaste kahe õppeprogrammi läbiviimisel.	2019 Ürituste seeria „Ülikool tuleb külla“ koostöös Tallinna Ülikooliga. 2020-2021 COVID-19 pandeemia tõttu koostööprojektid ära jäänud.	Covid-19 pandeemia tõttu on osad 2021. aastal kavandatud üritused ära jäänud.	2022-2025 koostöö erinevate ülikoolidega.	Muuseum osaleb vähemalt kolmes Eesti kõrgkoolide üliõpilaste õppeprogrammis koostöö- või praktikabaasi partnerina.
Osaletamine Eesti muuseumide ühendustes.	Osaletakse Eesti Linnusmuuseumide Ühenduses. Ühenduse tegevus on juhuslik.	2019 Saaremaa Muuseum korraldab ühenduse kokkusaamise Saaremaal.	Koostöö linnusmuuseumite ümarlauaga on hea.	2022-2025 seeria “Linnuste teejuht” väljaandmise jätkamine.	Osaletakse Eesti Linnusmuuseumide Ühenduses. Ühenduse tegevus on regulaarne.

		Järgnevad tegevused vastavalt Linnusmuuseumide Ühenduse tööplaanidele. 2020-2021 ühine sooduskaart "Linnus +" ja seeria "Linnuste teejuht".			
Rahvusvaheline koostöö.	Koostöö Läänemere-äärsete Linnusmuuseumide Assotsiatsiooniga ja Läänemere saarte muuseumi-võrgustikuga. Koostöö on soikunud, ametlik kontakt taastati alles käesoleval aastal.	2019 osaletud assotsiatsiooni aastakoosolekul ja konverentsil Haapsalus. 2020 toimunud assotsiatsiooni koosolek üle veebi. 2021 koostöös Rostocki Ülikooliga ette valmistamiseks näitust ja teadusüritust esialgse pealkirjaga „Asva pronksi kuldne hiilgus“	2021 assotsiatsiooni koosolek ja konverents toimub Rootsis, Kalmaris. Koostööprojekt Rostocki ülikooliga.	2022-2025 aktiivne osalemine assotsiatsiooni aastakoosolekul ja konverentsil. 2023- 2015 ühe assotsiatsiooni aastakoosoleku ja konverentsi korraldamine Kuressaares. 2023 näituse ja teadusürituse korraldamine koostöös Rostocki ülikooliga. Koostöö teiste naaberriikide ja Põhjamaade	Toimub regulaarne koostöö ning uue ekspositsiooni valmimise järel korraldatakse konverents ning aastakoosolek Kuressaares. Koostöö teiste naaberriikide ja Põhjamaade muuseumidega näituste jm teemadel on aktiivne.

				muuseumidega näituste jm teemadel.	
--	--	--	--	---------------------------------------	--

1. MUUSEUM PAKUB MEELDEJÄÄVAID ELAMUSI IGAS VANUSES KÜLASTAJALE

ÜLESANNE	TASE 2018	TEOSTATUD TEGEVUSED	TASE 2021	TEGEVUSED AASTATE LÕIKES	TASE 2025
Võtmetegevus 2.1	Kuressaare kindluse kui fortifikatsioonialaloo teemapargi arendamine.				
Kindlusekompleksi arendamine hariva, külastajasõbraliku ja hästi ligipääsetava väljapanekuna.	Enamus kindluse osadest on konserveeritud või restaureeritud. Paigaldatud on 8 infostendi. Bastionid ja kurtiinid on varustatud treppidega. Valminud on tuulik.	2019 arendus ja restaureerimistöid vastavalt projektile „Kuressaare kindluse kui turismiobjekti arendamine 2018-20“.	Kõik kindluse välismüürid on konserveeritud. Valminud on valge ümbritsev teenindustee.	Regulaarne tegevus kompleksi hooldamiseks. Markeeritakse loodekülje keskaegne ringmüür ja vallikraavi kontreskarp. Lisatakse vähemalt üks infostend.	Kogu linnus on fortifikatsiooni ajaloo teemanäitus, selle looga saab tutvuda juba linnuseõuel. Kõik kindluse olulisemad osad on vähemalt konserveeritud. Tagatud on külastajate juurdepääs kõikidele kindluse osadele, paigaldatud on vajalikud infostendid.
Lossi ette kindluse maketi paigaldamine.	Maketi kontseptsioon on välja töötatud.	2018 viidud läbi hanked mõõdistaja ja valmistaja leidmiseks; 2019-2021 toimus mõõdistustööd ja maketi	Makett on paigaldatud ja saanud oluliseks osaks kindluse tutvustamisel. Lisaks mahulise ettekujutuse loomisele, annab see	2021-2022 maketi aluse (metallplaatide) paigaldus.	Lossihoovi sobivalt lahendatud makett on oluline osa kindluse tutvustamisel.

		valmistamine ning paigaldus.	ka olulisema teabe kindluse ehitusloost. Maketi betoonist alus vajab esteetilisemat lahendust		
Võtmetegevus 2.2	Kindluse kui puhkeala atraktiivsuse tõstmine ja uute tegevusvõimaluste loomine.				
Laste mänguväljaku rajamine.	Projekt on valmis, hange on läbi viidud, ehitustööd alanud.	2019-2020 mänguväljaku ehitus vastavalt projektile „Kuressaare kindluse kui turismiobjekti arendamine 2018-2020“. Regulaarselt mänguväljaku hooldus.	Mänguväljak on valmis ja leidnud aktiivset kasutust. Sellest on saanud kohalikele inimestele oluline põhjus, et külastada kindlust.	2023-2025 lisakiikede paigaldamine. Regulaarsed hooldustööd.	Mänguväljaks on atraktiivne peatuspaik peredega muuseumikülastajatele ja oluline põhjus kohalikel inimestel külastada kindlust.
Käsitööturu rajamine.	Turu toimimist on katsetatud. Tingimused võimalike müüjatega on läbi räägitud.	2019 turg toimus. 2019 noolekoda alustas tegevust lossi ees. 2020-2021 turgu ei toimunud seonduvalt Covid-19 pandeemiaga	2021 turgu ei toimunud, on kaalutud lisategevusi linnuse ja käsitöökodade ees. 2021 lossi ees <i>Mölky</i> mängijad; jäätisemüük.	2022 uue kontseptsiooni loomine. 2023-2025 – lisategevuste toomine linnuse ja käsitöökodade ette.	Turg ja muud lisategevused on suveperioodil aktiivsed. Sellest on saanud oluline „magnet“, mis meelitab külastajad kindluse Läänebastioni piirkonda toetades seeläbi ka käsitöökeldrite majandamist.

<p>Käsitöökodade ja tuuliku aktiivsem rakendamine.</p>	<p>Käsitöökodade tegevus on soikunud, sepikoda oli pikalt suletud, savikoda on sisuliselt lõpetanud tegevuse.</p> <p>Tuulik on hiljuti valminud, kuid pakub juba küllastajatele väga suurt huvi.</p>	<p>2018 savikoja keraamikuna töötas L. Randma.</p> <p>2020 sepikojas alustas Eesti Seppade MTÜ.</p> <p>2021 savikoja asemel töötab Õllekoda.</p>	<p>Käsitöökojad (s.h õllekoda) olid avatud. Savikoda asendunud Õlleköögiga. Tuulik avatud ja on populaarne külustus- ja pildistamiskoht.</p>	<p>2022 käsitöökodade märgatavamaks muutmine vimplite abil, uus viidandus.</p> <p>2023-2025 käsitöökodade ja muuseumi vaheliste koostööpakettide väljatöötamine.</p> <p>2022-2025 Tuulik hoitakse igapäevaselt avatuna. Suuremate ürituste ajal (sobiva ilmaga) pannakse tuulik tööle.</p>	<p>Käsitöökojad töötavad regulaarselt vähemalt kogu suveperioodi. Töökodadest ja tuulikust on saanud oluline turismiattraksioon. Tehakse koostööd Eesti Seppade Ühenduse ja Eesti Kunstiakadeemiaga.</p> <p>Käsitöökojade ja muuseumi vaheline koostöö on hea.</p>
<p>Hoovikohviku rajamine.</p>	<p>Nõudlus kindluse hoovis paikneva korraliku kohviku järele on väga suur, mida väike jookide ja jäätise putka ei suuda rahuldada. Uue kohviku projekt on valmis, hange on läbi viidud, ehitustööd alanud.</p>	<p>2018 kohviku operaatorina (remontimata ruumides) tegutses edukalt <i>pop-up</i> kohvik.</p> <p>2019 toimunud kohviku ehitustööd vastavalt projektile „Kuressaare kindluse kui turismiobjekti arendamine 2018-20“.</p>	<p>2021 hoovikohvik oli suveperioodil vaid osaliselt avatud.</p>	<p>2021-2022 vajaduste kaardistamine, vajadusel uue kontseptsiooni loomine.</p> <p>2022-2025 kohvik on avatud ja töötab suveperioodil muuseumi lahtiolekuaegadel, muul ajal vastavalt vajadusele.</p>	<p>Kohvik on aktiivses kasutuses, sellest on saanud Kuressaare kindluse oluline puhkemajanduslik aktsent.</p>

		2020 läbi viidud hange ja hoovikohvikule leitud operaator. 2020-2021 lossi ees jäätisemüük.			
Kindluse hoovi heakorrastamine ja kujundamine.	Kindluse territoorium on korras. Suuremateks probleemideks on treppide vähesus vallidel, laululava pingistiku amortiseerumine, WC liiga lühiajaline avatus ja murukatendi üldine seisukord.	2019 vallidele lisati kolm uut treppi. 2020 üks (inva-WC) vallisene WC kohandati aastaringseks kasutuseks. 2020 toimusid konsultatsioonid kindluse territooriumi haljastuse parandamiseks. Toimub teekatendite ehitus- ja remonttööd vastavalt projektile „Kuressaare kindluse kui turismiobjekti arendamine 2018-2020“.	Laululava ja selle pingistiku on amortiseerunud. WC-d on amortiseerunud. Lossihoovi graniitsõlmetega kaetud teed on auklikud ja sadevete poolt ära uhitud. Lossihoov on õhtusel ajal vähese valgustusega.	2021-2022 töötatakse välja laululava ja selle pingistiku uus kontseptsioon. Likvideeritakse kogu amortiseerunud pingistik. 2021-2025 Lossihoovi ja kindluse tervikliku valgustuse projekteerimine ja välja ehitamine. 2022-2024 vallide WC-de remont. 2022-2025 laululava ja selle esise platsi väljaehitamine vastavalt projektile. 2022-2025 kindluse territooriumi haljastuse parandamiseks ja hooldamiseks	Kindluse territoorium on heakorrastatud ja varustatud kogu infrastruktuuriga, mis on vajalik külastajate ja klientide heaolu tagamiseks.

				<p>töötatakse välja juhend ning alustatakse murukatendi uuendamist.</p> <p>2022-2025 lossihoovi sadevee ärajuhtimise projekti koostamine ja selle väljaehitamine.</p> <p>2021-2025- lossihoovi teed vajavad korrastamist ja pidevat hooldust.</p>	
Võtmetegevus 2.3	Konvendihooone kui muuseumikeskkonna parandamine ja atraktiivsuse tõstmine.				
Uue ruumiprogrammi välja töötamine ja rakendamine.	Ruumiprogrammi on arutatud. Põhikavand on paigas.	<p>2020 valminud lossi 3D mudel - laserskaneerimine (EAS-i projekt).</p> <p>2021 valminud konvendihooone remont-restaureerimise projekt, millega on paika pandud uus ruumiprogramm.</p>	2021 ruumiprogramm on projektiga lahendatud.	Ruumiprogramm viiakse ellu järkjärgult vastavalt uue püsiekspositsiooni rajamisele ja investeerimisvõimaluste. (Vt. ka võtmetegevus 3.1).	Konvendihooone remont- ja arendustööd toimuvad vastavalt uuele ruumiprogrammile ning ruumiprogramm on külastajasõbralik.
Lossi ruumide terviklik sanitaarremont ja kujundamine; uute	Vastavalt hoone auditi tulemustele, mis on fikseeritud muinsuskaitse eritingimustes, on	2019-2020 toimunud küttesüsteemi remont keldrikorrusel. Remonditud naiste WC ja rajatud uus soojatrass	2021 küttesüsteem keldrikorrusel remonditud.	2022-2025 Uuendatakse kõik lossi tehnosüsteemid, luuakse uus sisekujundus ja	<p>1. etapp on lõpetatud 2023;</p> <p>2. etapp on lõpetatud 2025.</p>

<p>ruumide väljaehitamine.</p>	<p>lossi ruumide siseviimistlus ja kujundus amortiseerunud ning vajavad terviklikku remonti ja kaasajastamist. Toimunud on hange küttesüsteemi remondiks.</p>	<p>ja paigaldatud uus munakivikatend sisehoovi. 2020 Töötatud välja ruumide sisekujunduslikud põhimõtted. 2021 valminud remont-restaureerimise projekt.</p>	<p>2021 valmis remont-restaureerimise projekt. Käivitatud on PKT projekt lossi keldrikorruse terviklikuks rekonstrueerimiseks.</p>	<p>ruumikontseptsioon, kõikide ruumide viimistlustööd. Projektiga kaasnevad mahukad uurimistööd. Tööd toimuvad vähemalt kolmes etapis: 1. etapp – keldrikorru ja väravakäik, 2. etapp – kolmas ja neljas korru (pööning), 3. etapp – peakorru ja kaitsetorn.</p>	<p>Linnus pakub külastajale arhitektuurilise elamuse.</p>
<p>Külastajale olulise tervikliku infosüsteemi rajamine.</p>	<p>Muuseumi sisu tutvustav ja külastajatel ruumides orienteerumist võimaldav infosüsteem on kaootiline ja puudulik.</p>	<p>2018 loodi reklaamvideo muuseumi tutvustamiseks praamidil. 2020 valmis uus majajuhend külastajatele (Ametikooli praktikandi töö). 2021 kesklinna infokioskites on info muuseumis toimuvate näituste ja ürituste kohta.</p>	<p>I-punktis (Raekojas) spetsiaalne infokiosk paigaldamata. Töös on lossihoovi infoviidad.</p>	<p>2022 paigaldatakse uued infoviidad lossihoovi. 2022-2025 peamuuseumi ja filiaalidele parema viidanduse (nii muuseumis sees kui väljas) loomine.</p>	<p>On toimiv muuseumi infoviitade süsteem (kesklinnas, linna sissesõidul jne, Aavikute ja Mihkli muuseumis). On reklaamvideod. Muuseum on nähtav nii sadamates, lennuväljal, Kuressaare linnavärvavas kui ka mujal Saaremaal. Ristviitamine kirikute, mõisate jm Saaremaa huviväärsuste juures. Muuseumi sisesed viidad ja sildid</p>

		2021 lossi ette paigaldati infotulp (EAS-i toetus)			võimaldavad külastajal ruumides lihtsalt orienteeruda ja avavad nende ruumide sisu.
Tornikohviku uuendamine.	Kohviku ruumi seisukorda ja võimalikku opereerimise skeemi on analüüsitud. Kohviku ruum vajab põhjalikku remonti ja ümberkujundamist. Koostöö uue rentnikuga oli eduks.	2018-2019 opereeris kohvik perefirma käe all. 2020 viidi läbi uus hange. Hanke võitja sai õiguse 5.a. opereerida muuseumi kahte kohvikut.	2021 valmis kohviku remondi- ja kujundusprojekt.	2023-2025 remonditakse kohviku ruum.	Kohviku ruum on remonditud ja kujundatud. Leitud on sobiv operaator. Kohvik töötab aktiivselt kogu hooaja vältel.
Võtmetegevus 2.4	Uue ekspositsiooni rajamine.				
Uue kontseptsiooni koostamine ja uue ekspositsiooni rajamine.	Uue ekspositsiooni kontseptsiooni on juba arutatud. Põhimõtted on kokku lepitud.	2019- 2020 sõnastatud uue ekspositsiooni kontseptsioon. 2021 ekspositsiooni osadele leitud kuraatorid. 2021 teostaja leidmiseks vajalik ideekonkurss viiakse läbi.	2021 - Kavandamise esimene etapp on läbitud: põhiteemad paigas, kuraatorid valitud, toimub teemakavade koostamine.	Olulisim ekspositsiooni osa paikneb 3. ja 4. korrusel, mis saavad täiesti uue sisu. Peakorraldusel sisustatakse püsinäituse osadega ka kabel, refektoorium ja piiskopi eluruumid.	1. etapp on lõpetatud 2023 (keldrikorru) + kogu ekspo. projekt. 2. etapp on lõpetatud 2025 (kolmas ja neljas korru).

				Keldrikorrusel saavad nn. köögi ruumid temaatilise sisekujunduse ja neid kasutatakse mitmeotstarbeliste ruumidena, loodetiiba rajatakse ajutiste näituste ruumid. Oluliselt kujundatakse ja sisustatakse ümber lossi kirdetiiva ja kaitsetorni ruumid. Kõik tööd toimuvad etapiviisiliselt, vastavalt remonttööde kulgemisele.	
Virtuaaltuur.	Konvendihoone sisene virtuaaltuur on valmis ja muuseumi kodulehel nähtav. http://castle.ee/# .	2019-2020 virtuaaltuuri täiendamine infoga.	Valminud virtuaaltuur lossi ruumides koos täiendava infoga olulisemate museaalide ja ruumide kohta.	2023-2025 valmib virtuaaltuur ka kindluse territooriumi kohta.	Virtuaaltuur on olemas kogu kindluse kohta.
Võtmetegevus 2.5	Põnevate ja meeldejäävate näituste ja ürituste korraldamine.				
Ürituste korraldamise eeskirjade välja töötamine.	Hetkel puudub lossihoovis korraldatavate ürituste ühtne kasutuskord.	2020 lossihoovi kasutusjuhend ürituste läbiviimiseks on koostatud ja toimib.	2021 toimiv süsteem koos lossihoovi kasutuskorra ja ankeetvormiga Lossihoovi rentijatele.	2022-2025 lossihoovi kasutusjuhend ürituste läbiviimiseks ümberhindamine ja koostamine, vastavalt	2025 uus lossihoovi kasutusjuhend on toimiv. Suurüritused toimuvad koostöös, osapooli

			Probleemne on väga suurte ürituste mahutamise ja lossihoovi.	uue laululava ja pingistiku kontseptsioonile. 2022 suurürituste logistiliste lahenduste leidmine läbirääkimiste teel.	arvestavalt, tõrgeteta ning turvaliselt.
Oma tunnusüritus(t)e arendamine.	Kuressaare lossipäevad on Saaremaa muuseumi traditsiooniline igaaastane koguperefestival.	2018 Lossipäevad (ürituse raames toimus Jaapani samuraide etendus). 2019 Lossipäevad, mis oli Poola kultuuri tutvustav üritus. 2020 Lossipäevad jäid pandeemia tõttu ära. 2021 Lossipäevad asendusid Viikingiaasta ja näituse avaüritustega. 2021 loodud võimekus olulisemate ürituste video- ja fotojäädvustamiseks kvaliteetsel tasemel.	Traditsiooniliste Saaremaa muuseumi üritustena toimuvad: Kuressaare Lossipäevad, Linnuse Jõulumaa, Vastlapäev, Jõulud Mihkli talumuuseumis, Saaremaa Suvesimman, Lumelinn. Ürituste jäädvustamiseks puudub videotarkvara.	2022-2025 uute ürituste väljamõtlemine ja olemasolevate traditsiooniliste ürituste kontseptsiooni täiendamine ning kaasajastamine. 2022-2023 videotarkvara soetamine. 2022-2025 traditsiooniliste tunnusürituste läbiviimine. 2022 Saaremaa Muuseumi sünnipäeva (veebr) tähistamine tunnusürituseks viimine.	Saaremaa muuseumi traditsioonilised üritused on kohalike elanike ja külaliste poolt laialdaselt tuntud ja külastatud. Kuressaare Lossipäevade arendamine laiemaks festivaliks, mis hõlmab ja ühendab muusikat, teatrit, (kujutavat) kunsti, tantsu, toidu- ja joogikultuuri ning geograafiliselt linnuskindlust, linna ja Lossiparki.

				2022 Lossipäevad, Norra kultuuri tutvustav üritus 2022-2025 Lumelinn vastavalt ilmastiku oludele	
Oma- ja külalisnäituste korraldamine.	2018. aastal toimus Saaremaa muuseumis kokku 16 näitust.	2019 toimus 11 näitust. 2020 toimus 7 näitust. mõned lükkusid pandeemia tõttu edasi). 2021 toimus 6 näitust, (üks näitus lükkus edasi). Olulisemad toimunud näitused: 2019 omanäitustena „Mässu kaudu vabasse riiki”; relvanäitus Mati Vendeli erakogu põhjal. 2020 omanäitustena „Saarlased Nõukogude sõjaväebaasidel jalus“. 2021 omanäitustena “Viikingid enne viikingeid”; külalisnäitustena „Ilmar Torn 100. Minu kunsti	2021 korraldatakse 1 omanäitus aastas (2021 avatud näitus „Viikingid enne viikingeid“) ning külalisnäitused on avatud kauem jõudmaks ette valmistada näituse juurde eriprogramme.	2022 - näitus „Nuku suviste ehk nuku suvi“ (Nukuteatrimuuseum, juubeliaasta), etendused + töötoad Mihklis. 2022 Sergei Sereda „Eesti kunsti kogu“. 2023 omanäitused / koostöönäitused „Asva pronksi kuldne hiilgus“ ja “Valjala emand”. 2024 „Saaremaa fotograafid“ 2025 Ooperietenduste kostüümide ja lavadekoratsiooni makettide näitus, koostöös Estonia Eesti Teatri- Muusikamuuseumiga.	Näitused on mitmekesised ja pakuvad külastajatele huvi.

		lugu“ (lisandus virtuaaltuur); Antarktika 200 (Meremuuseum); Viive Noor „Jää ja tule vahel“, koostöönäitusena “Tähelepanu! 1991! Start!” (Ajaloomuuseum).		2022-2025 toimub uute põnevate külalishääluste otsimine ja sissetoomine.	
Näituste korraldamine koostöös teiste huvilistega.	Näituste koostamise võimekus olemas, nt. keraamikanäitus „Meil on savi” koostöös kogukonnaga (Tõnis Kipper kureerimisel). Koostöö on olnud pikaajaline Enn Kunilaga, Reet Truuväärtiga jt.	2019 Saaremaa toidufestival “Perenaise abimees“ (Mändmaa). 2019 Jõuluehete näitus. (Reet Viira) 2019 Lusikas – hõbe, kahvel – kuld (OÜ Sarmet). 2020 Jüri Arraku „Maskid“ (koostöös kunstnikuga) 2021 Ilmar Torn 100. Minu kunsti lugu. (Sirje Ennok) 2018-2021 Seenenäitus koos tegevustega (S. Azarov)	Koostöös kogukonnaliikmetega toimuvad erinevad näitused. Bioloog Sirje Azaroviga on toimunud iga-aastased seenenäitused, Tõnis Kipperiga koostöös on toimunud erinevad kunstinäitused jne.	2022 „Allemanni maja“ (koostöös Karl Sterniga). 2022-2025 koostöö jätkamine seniste partneritega ning otsitakse uusi koostöövõimalusi.	Toimuvad kogukonna ehk nn publiku tehtud näitused, sh näitusesarjad.

<p>Pärimiskultuuriga seotud ürituste seeria loomine.</p>	<p>Tähistatakse rahvakalendri tähtpäevi, nõudlus on olemas. 2018. aastal on käima lükatud Rahvarõiva nõuandekeskus. saaremaa.folklore.ee/rahvariided/</p>	<p>Toimuvad traditsioonilised üritused: Mihkli Suvesimman, Mihkli laat jm; Koostöös KIK-ga erinevad teemapäevad – nt Vikatipäev, Kirvepäev, Höövlipäev jne. Rahvarõivanõuandekeskus on korraldanud aastast 2-4 üritust.</p>	<p>2020. aastal on käivitatud on Mihkli Talumuuseumi projekt „Tingimuste loomine Mihkli Talumuuseumi kasutushooaja pikendamiseks ja uute sihtgruppide kaasamiseks”, mille raames on kavas rahvakalendritähtpäevade tähistamine aastaringelt.</p>	<p>Jätkuvad koostööprojektid KIK-iga. 2019-2023 loodud rahvarõiva nõuandekeskusele arendatakse välja koolitus- õppe- ja huviprogrammid. 2022-2025 Suvise Pööripäeva tähistamine. 2022-2025 Simmanipäev Vikil. 2022 - 2025 jätkuvad temaatilised tööriista teemapäevad. 2021- 2025 koostöös Keskkonnaametiga ja ELF „Vikatipäev ja Viki vikat 2021“</p>	<p>Kalendritähtpäevade tähistamine linnuses ja Mihkli talumuuseumis jätkub ning Mihkli Talumuuseumis toimuvad üritused aastaringelt. Rahvarõiva nõuandekeskus on aktiivses kasutuses.</p>
<p>Näituste tehnilise infra arendamine + disain</p>	<p>Näitusesaalide inventar ja infra sh. valgustus ja vitriinid on vananenud ega vasta kaasaja nõuetele ning</p>	<p>2020-2021 Raidkivide saalis on uus valgustus ja paigaldatud osaline sundventilatsioon ja klaasuks.</p>	<p>Näitusesaalide inventar on endiselt vananenud ega vasta kaasaja nõuetele.</p>	<p>2022-2023 PKT projekti rahastuse läbi keldrikorrusel olevate näitusesaalide valgustuse paigaldamine.</p>	<p>Uuendatud on näitusesaalide valgustus, soetatud multifunktsionaalsed vitriinid.</p>

	vajadustele. Näitusesaalides on liigniiskus.	Näitusesaalides on liigniiskus. 2021 näitusesaalide kaasaegse sisustuse täpsema vajaduse väljaselgitamine, kaasaegsete võimalustega tutvumine.	Mihkli Talumuuseumi näitusesaal Tirrutoas ilma valgustuseta.	2022-2025- linnuse näitusesaalide väljaehitamine. 2022-2025 Mihkli TM Tirrutoa näitusesaali valgustuse paigaldamine.	Võimalusel on arendatud välja ventilatsioonisüsteem parema kliima saavutamiseks.
Võtmetegevus 2.6	Muuseumi haridusprogrammide arendamine erinevatele sihtgruppidele.				
Haridusprogrammi de rakendamine lossis ja filiaalides.	14 erinevat haridusprogrammi, nendest 8 on kohandatud erinevatele vanuseastmetele. Muuseumipedagoogi ka programmiga on seotud 21 Saaremaa kooli, lasteaeda, huvikeskust 2018/19 haridusprogrammides osales vähemalt 2000 üldhariduskoolide õpilasele koostöös Saaremaa vallaga,	2018/19 püstitatud eesmärgid on saavutamata tänu pandeemiast tekitatud eriolukorrale 2020 osales haridusprogrammides koostöös Saaremaa vallaga püstitatud eesmärgist 2000 lapse asemel 1417. 2020-2021 õppeklassi baasil kasutatud muuseumi haridusprogrammides <i>Learningapps</i> 'i,	2022-2025 haridusprogrammides osalemiste taastamine ja tõstmine 2000-ni koostöös üldhariduskoolide ja Saaremaa vallaga, lisaks teistele huvilistele väljapool nimetatud sihtgruppi (kokku 2300 õpilasele). Saaremaa Muuseumi enda koostatud näitustega on kaasnenud haridusprogrammid.	Tihendatakse koostööd erinevate haridusasutustega Saaremaal. Toimub õpilaste ning üliõpilaste juhendamine uurimustöö teema valikul ja materjali leidmisel. Õpetajate infopäeva iga-aastane läbiviimine. Mihkli TM koostöö jätkamine erinevate	Muuseumipedagoogika programmiga on seotud vähemalt 25 Saaremaa kooli, lasteaeda, huvikeskust. Kõik Saaremaa haridusasutused lasteaedadest väärivate ülikoolini on lõimitud muuseumiga. Toimub tihedam teavitus- ja koostöö õpetajatega ja Saaremaa huvikoolidega. Õpilaste ja üliõpilaste esitlused muuseumis. Muuseum

	<p>lisaks teistele huvilistele väljapool nimetatud sihtgruppi (kokku 2300 õpilasele).</p>	<p><i>Kahoot</i>’i jm digikoolivahendeid.</p> <p>2020-2021 toimunud koostööd Saaremaa Valla ja Kultuuriministeeriumiga pakkumaks klassidele tasuta muuseumiprogrammides osalemise võimalust.</p> <p>Saaremaa Muuseumi omanäitustega kaasneb haridusprogramm. Haridusprogrammid näitusele: „Puud ja inimesed“ Meelis Kihulane; “Ilmar Torn” kunstitehnikad; “Viikingid enne viikingeid”.</p> <p>2020-2021 on läbi viidud õpetajate infopäevad.</p> <p>2020 Saaremaa Muuseumiampsud koostöös Noortekeskuse ja Saare maakonna Keskraamatukoguga.</p>		<p>maakonna noortekeskustega.</p>	<p>väärtustab nii nutivabu kui ka nutikaid nutivõimalusi.</p> <p>Saaremaa Muuseumi koostatud näitusega kaasneb sisukas ning loov haridus-programm nii rühmadele kui ka üksikkülastajatele. Igale õpilasrühma külastusele järgneb tagasisideüritus – kirjatöö, joonistus või praktiline töö koduse pärandiga.</p>
--	---	---	--	-----------------------------------	--

		2021 Mihkli TM-s alustatud koostööd noortekeskustega – muuseum on külas käinud Lümada Noortekeskusel ja Kaarma Noortelaagris, laagri ja noortekeskuste grupid on käinud MTM haridusprogrammides.			
Mobiilse haridusprogrammi „Muuseum kohvrisk“ loomine.	Muuseumi 150. sünnipäeva puhul, aastal 2015, külastati valdu ning tutvustati valdade ajalugu ja kogusid.	Saaremaa õpetajate ootused kaardistatud 2018/2019.	On olemas üks "muuseum kohvrisk" haridusprogramm lasteaedadele "Muuseum tuleb külla".	2021-2025 koostöös õpetajatega luua juurde mobiilseid haridusprogramme lisaks, mida on võimalik rakendada koole külastades. Mobiilsete haridusprogrammide tutvustamine Saaremaa õpetajate erialavõrgustike kaudu, koolivaheaegadel. 2021 -2025 Mihkli TM mobiilsed haridusprogrammid "Maavillak".	Loodud on iga kooliastme jaoks üks mobiilne haridusprogramm.

<p>Üksikkülastajale loodud haridusprogrammi de loomine.</p>	<p>Külastaja saab Aavikute majamuuseumis kokku panna murdelauseid ja mõistatada J. Aaviku loodud sõnu ja olemas on puutetundlik ekraan, millel on võimalik mängida Johannes Aaviku keelemängu.</p>	<p>Külastaja Kuressaare linnuses saab mängida paberkandjal otsimismängu.</p> <p>2020 on loodud Lossipargi mäng, mis on digipõhine ja kättesaadav Avastusraja keskkonnas.</p> <p>2020-2021“ Avatud Mänguväljad“ digimäng.</p>	<p>Lossipargi mäng on digipõhine ja kättesaadav Avastusraja keskkonnas.</p>	<p>2022-2025 Linnus-kindlusele ja Mihkli Talumuuseumile koostatakse peremänguvihikud (täidavad lapsed koos vanematega).</p> <p>2022-2025 Linnuse digimäng audiogiidis.</p> <p>2022- 2023 Mihkli TM seiklusmäng Avastusraja keskkonnas.</p>	<p>Keelemängud, talumängud ja lossimängud on uuendatud ja nende vastu on suur huvi.</p>
<p>Täiskasvanute haridusprogrammi de loomine.</p>	<p>Täiskasvanutele pakume erinevaid temaatilisi ekskursioone ja jalutuskäike lossis ja lossi ümbritsevas pargis. Lisaks lossi ja Kuressaarega seotud orienteerumismänge.</p>	<p>2018 osaleti Ametikooli ERASMUS+ programmis ja valmis väga populaarse lossi aarete otsimise mängu ingliskeelne versioon.</p> <p>Toimub koostöö Ametikooli giidiõpilaste ja õpetajatega.</p> <p>2018-2021 toimunud Teisipäevaklubi</p>	<p>Pandeemia tõttu on ürituste arv olnud 2020-2021 planeeritust väiksem.</p> <p>Muuseum on võõrustanud erinevaid õpitubasid väljapoolt.</p>	<p>2020-2025 luuakse juurde erinevaid, täiskasvanutele suunatud programme koostöös Kuressaare Ametikooli, Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasiumi, meremajanduse keskuse ja väarikate ülikooliga.</p>	<p>Toimuvad regulaarsed täiskasvanutele mõeldud programmid. Toimib koostöö turismimajanduse üliõpilastega.</p>

		üritused ajaloo huvilistele.		<p>2022 - 2025 koostöö Kuressaare Ametikooli giididega.</p> <p>2022 -2025 klubiline tegevus, mille kaudu tutvustada huvilistele muuseumi kogusid ja erinevaid teemasid, põnevaid esemeid.</p> <p>2022 Mihkli TM mesindusalane haridusprogramm nii õpilastele kui täiskasvanutele</p> <p>2022 Mihkli TM taskuherbaariumi loomine.</p> <p>2022 Mihkli TM tsüanotüüpia töötuba (fotogramm).</p>	
Haridusprogrammi de sidumine koolide õppeprogrammidega.	Pakutavatest haridusprogrammide st 8 on seotud erinevate õppekavadega.	<p>Haridusprogrammidesse lõimitakse erinevaid õppeaineid:</p> <p>2020 toimunud KG lõimitud õpe lossihoovis 6. klassidele.</p>	2021 haridusprogramme on tutvustatud infopäevadel, hariduskonverentsidel.	<p>2022-2025 loodavad ja olemasolevad haridusprogrammid seotakse õppekavadega.</p> <p>2022-2025 haridusprogrammidesse</p>	<p>75% muuseumi haridusprogrammidest on seotud riikliku õppekavaga.</p> <p>Kõik on õppeprogrammid on seotud 100% üldpädevustega.</p>

		2021 koostöö alustamine uue kooliga - Saaremaa Gümnaasiumiga		lõimitakse erinevaid õppeaineid.	
Võtmetegevus 2.7	Mihkli Talumuuseumi arendamine vabaõhumuuseumile iseloomuliku õhustikuga ja aastaringsetel tegevusi pakkuvaks muuseumiks.				
Hoonete ja territooriumi arendamine.	Muuseumi hooned ja territoorium on küll hooldatud ja muuseum funktsioneerib, kuid kogu potentsiaal ei ole veel ära kasutatud.	<p>Sissepääs muuseumi territooriumile on plaanide kohaselt ümber vormistatud.</p> <p>2019-2020 Laudahoone on osaliselt rekonstrueeritud ja saanud nime "Tirrutuba" ning mille I korruse üks, pool on kasutatav aastaringsetel ürituste ja seminariruumina (PRIA. Leader toetus).</p> <p>Piletimüük toimub kioski asemel elumajas.</p> <p>2020 uue saunaahju remont.</p> <p>2021 eluhoone ja sauna katuse vahetus ja</p>	<p>Osaliselt on restaureeritud vana saun, selle eesmärgipärane kasutamine on veel lahtine.</p> <p>Restaureerimistööd pooleli.</p> <p>Välja ehitamata on II korruse ja stabiilsema kliima tagamiseks hoidlas on vaja teostada ehitustöid ning hoidla muutmiseks avahoidlaks, nõuab ka investeeringuid museaalide hoiustamiseks mõeldud inventarile.</p> <p>Eluhoone on talvisel ajal külm, vajalik</p>	<p>2021-2025 remonditakse eluhoone, mis võimaldab kõigi selle ruumide kasutamist aastaringsetel.</p> <p>2022 laudahoone katuse ja tuuliku tõrvamine ning väravate remont</p> <p>2022-2025 rehemaja katuse vahetus.</p> <p>2022-2025 remonditakse uus saun ja kaasajastatakse kogu muuseumile kuuluv nn. puhkeala.</p> <p>2022 soojuskiirgurid puhkemajja ja elumajja, et saaks kasutada</p>	Muuseumi territoorium ja hooned on eeskujulikult hooldatud, nende kasutus on paindlik ja aastaringne. Muuseumi puhkeala on välja arendatud, territooriumi kasutus on funktsionaalne ja loogiline.

		<p>eluhuone topeltakende paigaldus.</p> <p>2020 eluhuone otsakambri renoveerimine poeruumiks.</p>	<p>õhksoojuspumpade paigaldus.</p>	<p>õppetegevuseks ka sügis-talvel.</p> <p>2022-2023 Tirrutoa II korruse väljaehitamiseks rahade taotlemine ja II korruse väljaehitamine.</p> <p>2022 teisaldatavad reguleeritavate jalgadega lauad.</p> <p>2022 puhkemaja II korruse "lebola" kasutuselevõtt.</p>	
<p>Muuseumi visuaalse nähtavuse parandamine.</p>	<p>Kuigi muuseum asub otse maantee ääres, on visuaalne eelteavitus muuseumist nii kohapeal kui ka mujal Saaremaal puudulik. Muuseumist sõidetakse mööda.</p>	<p>2018 paigaldati muuseumi väravatele suured sildid „muuseum“.</p> <p>2021 juuli-august Mihkli TM reklaam üleval Virtsu sadamas.</p>	<p>2021 alanud läbirääkimised Saaremaa vallaga olemasoleva infotahvli (parklas) ümberpaigutamise osas.</p>	<p>2023 maantee äärde paigaldatakse kaks suurt muuseumi reklaamtahvlit.</p> <p>2022 – Mihkli Talumuuseumile oma brändi loomine Saaremaa Muuseumi uue CVI raames.</p>	<p>Muuseum on hästi leitav. Visuaalne eelreklaam on olemas vähemalt mujal Lääne-Saaremaa olulisemates turismi sõlmpunktides ja maanteel.</p>
<p>Uute teenuste välja töötamine ja nende turundamine.</p>	<p>Abielu registreerimine, puhkemaja ja sauna teenus on olemas,</p>	<p>Puhkemaja on leidnud kasutust lastelaagrite korraldamisel.</p>	<p>Toimuvad lastelaagrid, koostöö noortega. Võetakse osa Avatud Talude päevast,</p>	<p>2022 olemasolevate teenuste ja nende hinnastamise</p>	<p>Teenuste pakett on isikupärane ning aktiivselt kasutuses.</p>

	kuid 2018.a. pole leidnud kasutust.	<p>2020 toimus Mihkli TM territooriumil suvelavastus A. Mälgu „Õitsev meri“ ainetel ja Eesti Looduse Päev.</p> <p>2021 piknikumajas on olnud paar rentnikku.</p> <p>2020 on toimunud sauna kütmine muu sündmuse raames, turunduseesmärgil.</p> <p>2020-2021 osaletud Avatud Talude päeval.</p> <p>2021 alustatud kasutuskogu loomisega „käed külge“ tegevuste jaoks.</p>	toimunud ettevalmistused kasutuskogu loomiseks.	<p>ülevaatamine, positsioneerimine.</p> <p>2022-2025 taristu parendamine.</p> <p>2022-2025 välja on töötatud uued teenused ja neid turundatakse aktiivselt.</p> <p>2022-2025 Avatud Talude Päeval osalemine, et saada tutvustada muuseumi ja saada osa ühisturundusest.</p> <p>2022-2025 „Käed külge“ tegevustoa loomine avatud hoidlasse.</p>	
Vabaõhumuuseumi le omase elu-olu loomine.	Muuseumi keskkond on väga staatiline, ainult hoonete ja eksponaatide keskne.	2019 strateegia ümberhinnatud ja valitud taluaianduse ning pärandtaimede suund.	Olemas on lilleaed ja puisniidu matkarada, mesilastarud.	<p>Regulaarne tegevus kogu perioodi jooksul.</p> <p>2022-2025 territooriumi täiendamine interaktiivsete tegevustega külastajatele (nt mõistatused-</p>	Muuseumi keskkond on saanud elavamaks. Muuseumi territooriumil kasvatatakse talupidamistele omaseid taimi.

				küsimused, QR koodidega heli- ja pildifailid eksponaatide juures jmt).	
Mihkli talumuuseumi uue ekspositsiooni rajamine.			Ekspositsioon on selline nagu see aastaid tagasi valmis.	Olemasolev ekspositsioon vajab täielikult kaasajastamist. Eelkõige selle tehniline teostus ja kujundus.	Valminud on kontseptsioon ja projekt.
Ürituste ja näituste programmi täiendamine.	Populaarne üritus koolidele Mihkli Talumuuseumis on olnud „Jõulud Mihklis”.	2018 on saadud toetust projektile „Tingimuste loomine Mihkli Talumuuseumi kasutushooaja pikendamiseks ja uute sihtgruppide kaasamiseks” (PRIA Leader). 2020-2021 Matsalu Loodusfilmide Festivali külalislinastuste toimumine MTM Tirrutoas.	Jõulud Mihklis on endiselt väga populaarne. Tingimusi kasutushooaja pikendamiseks on osaliselt parandatud, kuid vajab jätkuvat tööd. Ellumaja üks ruum renoveeritud, kuhu on sisse seatud pood ja piletimüük. Tirrutoas on toimunud kontserdid, loengud ja näitused.	2022-2025 „Jõulud Mihklis” programmi jätkamine. 2022-2025 projekti „Tingimuste loomine Mihkli Talumuuseumi kasutushooaja pikendamiseks ja uute sihtgruppide kaasamiseks” raames kord kuus ürituste läbiviimine. 2022-2025 renoveeritud ruume (poeruum, Tirrutuba) leiavad kasutust kohalike kunstnike ja	Mihkli Talumuuseumi ürituste programm on isikupärane ning kogukonna ja külaliste seas populaarne. Au sees on Eesti rahvakalendri tähtpäevad, aga ka muud üritused.

				<p>meistrite näituste eksponeerimiseks.</p> <p>2022-2025 Matsalu Loodusfilmide Festivali külalislinastuste toimumine MTM Tirrutoas.</p> <p>2022-2025 igakuised üritused on saanud traditsiooniks. (pandeemia tingimustes on see olnud keeruline)</p>	
Võtmetegevus 2.8	Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseumi arendamine kultuuriürituste toimumiskohaks.				
<p>Ürituste ja haridusprogrammi täiendamine.</p>	<p>Aaviku pärandit tutvustab muuseumitund „Valsad, viiul ja mõnos kodo”.</p>	<p>Aavikute muuseum on avatud vaid etteteatamisel.</p> <p>2019 – murdekeelest rääkis Mari Lepik.</p> <p>2018-2020 toimus on Üleriigiline Koidula etluskonkurss täiskasvanutele.</p> <p>2021 jäi konkurss osavõtjate puudumise tõttu ära.</p>	<p>Toimunud on emakeelepäev, tasuta tunnid.</p> <p>Koos on käinud raamatusõprade klubi (pandeemia tõttu tavapärasest vähem).</p>	<p>2022 koostöö kokkulepe Üleriigiline Koidula etluskonkurss täiskasvanutele Rita Ilvesega.</p> <p>2022-2025 koostöös Eesti Kirjanike Liiduga ja Saaremaa raamatusõprade klubi jt vabatahtlike ühendustega viiakse läbi kirjandusõhtuid.</p>	<p>Kirjandusõhtuid on aastaringiselt.</p> <p>Loodud on Joh. Aavikut tutvustav teatriõhtu.</p> <p>Muuseumitundidest võetakse aktiivselt osa.</p> <p>Murdekeele uurijate ja populariseerijate jaoks on muuseum keskseks kohtumispaigaks.</p>

				<p>Murdekeele populariseerimine.</p> <p>2022-2025 luuakse koostöös Kuressaare Linnateatri või mõne teise teatriga etendus Joh. Aavikust.</p>	
<p>Johannes ja Joosep Aaviku pärandi tutvustamine.</p>	<p>Loodud on Sõnamäng - http://saaremaa.folklore.ee/aavik/</p>	<p>2021 Kuressaare Muusikakoolile anti Joosep Aaviku nimi ja kooli ruumidesse paigaldati muusikaõpetajat tutvustav väljapanek.</p> <p>2020 liituti Kirjanike Muuseumide Ühinguga.</p> <p>2020-2021 on osaletud Tallinna Kirjandusfestivalil.</p>	<p>2021 kannab Kuressaare muusikakool Joosep Aaviku nime.</p> <p>2020-2021 on osaletud Tallinna Kirjandusfestivalil.</p>	<p>2022-2025 kaastakse Johannes Aaviku Seltsi liikmeid ja teisi Aavikute pärandi uurijaid Aavikute pärandi tutvustamisel.</p> <p>Osaletakse Kirjandusfestivalil „Kirjandustänav“.</p> <p>2022-2023 –luuakse virtuaaltuur Aavikute kodust.</p> <p>2022 – Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseumi brändi loomine Saaremaa Muuseumi uue CVI raames.</p>	<p>Aavikute loomingut tutvustatakse aktiivselt erinevate meediumite kaudu.</p>
<p>Koostöö Eesti Kirjanike Muuseumide</p>			<p>Aavikute muuseum on Kirjanike Muuseumide Ühingu liige. Koostööd</p>	<p>Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseum on</p>	<p>Aavikute muuseum on kirjandusringkondades tuntud ning</p>

ühenduse, Eesti Keele Instituudi ja Eesti Kirjandusmuuseumi ja Johannes Aaviku Seltsiga.			Johannes Aaviku Seltsiga ei toimu. Osaleti Kirjandustäna festivalil. On algatatud koostöösoov Loomeliitude residentuuri osas.	esindatud teiste Eesti kirjanike muuseumide ettevõtmistel.	koostööprojektides aktiivne partner.
Joosep ja Johannes Aaviku Loomeliitlaste residentuur "Aavikute kodu".	Hoone II korrus sisuliselt kasutusest väljas.	2021 käivitati Aavikute residentuur.	Aavikute muuseumi II korrusel on ööbimise võimalus, mis leiab üha aktiivsemat kasutust.	2022-2025 Aavikute residentuuri arendamine koostöös loomeliitudega. 2022 Johannes Aaviku "ideaalse toa" sisustamine residentide töötoaks.	"Aavikute kodu" leiab aastaringselt pidevat kasutust.
Võtmetegevus 2.9	Muuseumi teeninduskultuuri tõstmine.				
Töötajate koolitamine ja silmaringi laiendamine.	Toimunud üks teenindusalane koolitus muuseumi järelevaatajatele.	2019-2021 koolinoorte kaasamine suve hooajal järelevaatajateks (s.h väljaõppe korraldamine). 2019-2021 toimunud õppereisid töötajatele silmaringi laiendamiseks (Narva, Haapsalu, Lõuna-Eesti, Kesk-Eesti, Tallinn).	2021 oli järelevaatajatena tööl 3 koolinoort linnuses ja 2 noortemalelast Mihklis. 2021 toimuvad õppereisid silmaringi laiendamiseks.	Regulaarsed koolitused teenindavale personalile.	Teenindav personal on professionaalne ja õpihimuline.

Külastusjuhi ametikoha loomine.	Ajutiselt (kolmeks kuuks) külastusjuht palgatud näitusele „Kuningad ja sõdurid”.	2019 töötavad linnuses 2 külastusjuhti 0,5-0,7 koormusega. 2019 töötab Mihkli TM-s külastusjuht 0,5 koormusega.	2021 töötab muuseumis kokku 5 külastusjuhti (kokku 2-2,2 täiskohta). Aavikute majamuuseumil puudub külastusjuht.	Uue ekspositsiooni valmimise järel tutvustavad ekspositsioone külastusjuhid. Järelevaatajate osakaal väheneb.	Muuseumi teeninduskultuur on professionaalne ning meeldiv, töötajad professionaalsed ning aitavad luua külastajatele elamuslikku muuseumikogemust.
Külastajauuringute tegemine.	Viimane külastajauuring oli aastal 2017, varasem aastal 2002.	2020-2021 osaleti Visit Saaremaa poolt korraldatud uuringus.	Puudused on teada ning uue projektiga lahendatavad.	2022-2025 audiogiidi statistika. Planeerida korrapäraselt külastaja uuringuid ka teiste organisatsioonidega koostöös.	Muuseumi areng on külastajauuringute tulemusi arvestav.

2. MUUSEUM ON EESKUJULIK PEREMEES JA EDUKAS ORGANISATSIOON

ÜLESANNE	TASE 2018	TEOSTATUD TEGEVUSED	Tase 2021	TEGEVUSED AASTATE LÕIKES	TASE 2025
Võtmetegevus 3.1	Hooldus-, ehitus- ja remonttööd Kuressaare kindluses.				
Konvendihooone seisukorra	Hoone audit on läbi viidud. Valminud on muinsuskaitseks	2019 valminud lossi nõrkvoolu ekspertiis.	2021 projekteerimistööd tehtud.	2022 alustatakse remonttöödega.	Konvendihooone seisukord on hea.

hindamine ja analüüs.	eritingimused. Jätkatakse hoone tehnosüsteemide kontrolli ja projekteerimistöödega. Valminud on küttesüsteemide remondiprojekt ja nõrkvoolusüsteemide audit.	2019 valminud küttesüsteemi ekspertiis. 2020 valminud küttesüsteemi projekt. 2021 valminud linnuse remontrrestaureerimisprojekt.		2022-2025 toimub regulaarne ruumide seisukorra ja mikrokliima monitooring.	
Projekt „Kuressaare kindluse kui turismiobjekti arendamine 2018-2020“	Projekt on käivitunud, enamus hangetest on toimunud, ehitustööd on alanud.	2018-2019 õppeklassi ja kohviku ehitustööd; Teede sillutamine, vallialuse teenindustee ehitamine; Laste mänguväljaku rajamine. 2018-2020 müüride puhastamine ja eksponeerimine; Esimese ringmüüri markeerimine.	Projekt on edukalt lõpetatud. Kuressaare kindlus on atraktiivsem ja nauditavam muuseumi- ja puhkekeskkond.		
Konvendihoone remonttööd.	Hoone põhikonstruktsioonid on rahuldavas seisukorras. Suuremad probleemid on katusekatete lokaalse lagunemisega,	2019 jätkus küttesüsteemide remont. Sellega seoses remonditi naiste WC ja sisehoovi paigaldati uus katend.	2021 PKT projekt käivitub, mille raames remonditakse konvendihoone keldrikorru. Kirdetiiva katus remonditakse 2021.	Uuendatakse kõik lossi tehnosüsteemid, luuakse uus sisekujundus ja ruumikontseptsioon, kõikide ruumide viimistlustööd.	1. etapp on lõpetatud 2023; 2. etapp on lõpetatud 2025. Hoone on heas tehnilises seisukorras. Ruumide siseviimistlus ja

	tehnosüsteemide ja siseviimistluse seisukorraga. Akende vahetus on lõpetatud. Alustatakse küttesüsteemi remondiga.	2020 jätkus küttesüsteemide remont keldrikorruse ulatuses. 2021 toimub kirdetiiva katusekatte kapitaalremont.	Ülejäänud konvendihooned katuse osad vastavalt projekti edasistele etappidele.	Projektiga kaasnevad mahukad uurimistööd. Tööd toimuvad vähemalt kolmes etapis: 1. etapp – keldrikorru ja väravakäik, 2. etapp – kolmas ja neljas korrus, 3. etapp – peakorru ja kaitsetorn.	kujundus on kaasajastatud.
Suurtükitorni remonttööd.	Hoone on tervikuna rahuldavas seisukorras, kuid katusel on märkimisväärsed tormikahjustused. Küttesüsteem on amortiseerunud. Küttesüsteemi projekt on valmis.	2019 koostatud katuse remonttööde juhend. 2020 remonditud katuse.	Katus on korras. Küttesüsteem on remondimata. Kliimasüsteem ei ole keskselt jälgitav.	2022-2025 Remonditakse küttesüsteem ning kliimasüsteem liidetakse keskse monitooringu süsteemiga.	Hoone on tervikuna heas seisukorras.
Kontorihoone ja arhiivraamatukogu remonttööd.	Hooned on tervikuna rahuldavas seisukorras. Arhiivraamatukogu trepp ja kontorihoone tagatiib vajuvad.	2019 tehtud ekspertiis. 2021 remonditakse arhiiv-raamatukogu trepp.	Hooned on tervikuna rahuldavas seisukorras, kontorihoone tagatiib jätkuvalt vajub – olukord on avariiliine. Tööruumid kontoris vajavad remonti.	2022 remonditakse kontori tagatiib ning parendatakse töökohtade valgustust. 2023-2025 remonditakse	Hoonete konstruktiivsed probleemid on likvideeritud ning töötingimused paranenud. Ruumid on remonditud.

	Tööruumid kontoris vajavad remonti.			kantseleis asuvad ruumid.	
Laululava ja selle esise platsi rekonstrueerimine.	Pingistik ja laululava on halvas seisukorras, vajavad remonti ja pidevat hooldust.	2019 likvideeriti osa laululava pinke. 2021 on valminud laululava esise kujundusprojekt.	Laululava ja pingistik on tehniliselt ja arhitektuurselt amortiseerunud ega vasta enam vajadustele. Tuleb rajada täiesti uus multifunktsionaalne laululava. Pingistik asendatakse mobiilsete istmetega.	2022 pingistiku likvideerimine 2023 laululava esise platsi ja pingistiku ala korrastamine.	Plats on heakorrastatud. Ringmüürid maapinnal markeeritud. Laululava kontseptsioon valminud.
Võtmetegevus 3.2	Hooldus-, ehitus- ja remonttööd Mihkli Talumuuseumis.				
Hoonete seisukorra hinnang.	Hooned on elementaarselt hooldatud. Puudub täpne ülevaade nende ehitustehnilisest seisukorrast.	Koostatud on remonttööde juhised saunale ja elumajale. Laudahoonele (Tirrutoale) on koostatud projekt.	Rehemaja ja ratasemaja vajavad muinsuskaitse eritingimusi, tööde juhendit/ projekti avariilise seisukorra likvideerimiseks.	2022-2025 muinsuskaitse eritingimuste järgi koostatud tööde teostamise juhend või projekt.	Regulaarne monitooring.
Hoonete ja rajatiste remont; territooriumi hooldus.	Hooned on regulaarselt hooldatud, kuid kõikides hoonetes on ehitustehnilisi probleeme.	2019 võetud maha ohtlikud või kuivanud puud. 2019 laudahoonele (Tirrutoale) on koostatud projekt ning korrastatud I korrus.	Rehemaja ja ratasemaja vajavad remonti. Mõlema hoone katused ja vahelaed on avariilised.	2022 tõrvatakse tuuliku ja laudahoone katused. 2022-2025 remonditakse või paigaldatakse uued	Hooned ja rajatised on regulaarselt hooldatud ja heas tehnilises seisukorras.

		<p>2019 asendatud aida alumised palgikorrad.</p> <p>2019 maantee äärde ehitatud uus kiviaed.</p> <p>2020 remonditud eluhoone tagasein.</p> <p>2020 parandatud uue sauna ahi.</p> <p>2019-2021 koostatud on remonttööde juhised saunale ja elumajale ning remonditud sauna paekivisein, aknad, lava ning elumajas remonditud 1 ruum, lisatud topeltaknad ning korrastatud katusekonstruktsioon ning kaetud uue rookatusega.</p> <p>2021 toimub kuuri ehitus laudahoone taha.</p>	Ratasemajas on suured mardikakahjustused.	rookatused (rehi, ratastemaja, aidad).	
Võtmetegevus 3.3	Hooldus-, ehitus- ja remonttööd Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseumis.				
Hoonete ja rajatiste hooldus ning remont.	Elumaja ja kuur on hiljuti kapitaalselt remonditud. Need on heas seisukorras.	Toimunud pidev hooldus.	Sissepääsu põrandaplaadid lahtised.	Hooneid ja rajatise hooldatakse regulaarselt.	Muuseumi hooned ja rajatised on heas seisukorras.

			Õues olev rotund amortiseerunud.	Analüüsitakse ja planeeritakse ringi terve hoovi kasutus.	
Võtmetegevus 3.4	Muuseumi struktuuri optimeerimine ja kaasaja nõuetele vastavusse viimine.				
Muuseumi organisatsiooni kaasajastamine.	Valdkondlikult on nõrgad: Turundus- ja kommunikatsioon, arendustegevus, teenindus, teadus, haridus, infotehnoloogia.	2019 täidetud müügi- ja arendusosakonna juhataja ametikoht ning turundus- ja müüгитеgevus on aktiivsem ning tulemuslikum. Võetud tööle muuseumipoe juhtaja. See on toonud kaasa müügitulu suurenemise ja omatoodete väljaarendamise. Võetud tööle külastusjuhid parema külastuskogemuse loomiseks.	Müügi- ja arendustegevus on aktiivne ja arenev. Vajalik põhjalikum andmete/tulemuste analüüs, mille alusel edasisi tegevusi ja teenuseid planeerida. Külastusjuhtide tegevusele on olnud palju head tagasisidet näituste külastajatelt. Puudus on kommunikatsiooni- alasest kompetentsist. Teadussekretäri ametikoht on täitmata olnud ligi 3 aastat ning seetõttu puudub laiem visioon teadusalase tegevuse osas.	2022-2025 struktuuri- muudatused toimuvad vastavuses muuseumi arengusuundade ja ühiskonna ootustega muuseumile.	Muuseum on efektiivselt juhitud ja innovaatiline organisatsioon, töökeskkond on positiivne ja avatud. Muuseumi personalipoliitika ja töökorraldus toetab vajalike töökohtade täitmist.
Võtmetegevus 3.5	Muuseumi majandustegevus on efektiivne.				

<p>Muuseumipoe arendamine.</p>	<p>Muuseumipood vajab uuendamist nii sisu kui asukoha osas. Muuseumi kauplus on väike ning kaubavalik odava masstoodangu poole kaldu. Tootevaliku ettepanekud 2018: muuseumi omatooted, nt Linnuse juust, leib, mida müüakse ainult muuseumis jms. Meened võivad olla ka hooajalised.</p>	<p>Võetud tööle muuseumipoe juhtaja. See on toonud kaasa müügitulu suurenemise ja omatoodete väljaarendamise.</p> <p>2019 muuseumipoe laiendus.</p> <p>2019-2021 Tootevalik on tunduvalt paranenud ja omatoodete osakaal suurenenud. Kaasatud kohalikud käsitöölised ning disainerid üle Eesti. Valminud on omatooted nagu limonaad, roosimoos jpm, koostöös tootedisaineritega pirarkoogivormid, langevõre ja linnusega helkurid, kotid, pused, T-särgid jms.</p> <p>2021 esimest korda kaasnesid omanäitusele (Viikingid) temaatilised tooted (kokku 76 erinevat toodet koostöös 21 erineva disaineri, tootja ja käsitöölisega).</p>	<p>Valminud on peamuuseumi ja filiaalide tunnustooded, lisaks temaatilised tooted omanäitusele:</p> <p>Valminud on peamuuseumi meenetena: paberist kindluse makett, puzzle, värviraamat, vile, lossi õlu „Magnuse punane“. ja filiaalide tunnustooded, nt Johannes Aaviku märkmik, järjehoidja ning pliiats, lisaks temaatilised tooted näitusele „Viikingid enne viikingeid“.</p> <p>Müügitulu on aasta aastalt kasvanud.</p> <p>Avatud Mihkli Talumuuseumi pood.</p> <p>Jätkuvalt masstoodangu osakaalu vähendamine kaubavalikus, selleks jälgime ja analüüsime pidevalt klientide ostukäitumist ja</p>	<p>Suurendada kaubavalikus omatoodete osakaalu. Siduda muuseumipoe valik muuseumi eksponaatide, näituste ja pakutavate elamustega, et pikendada muuseumikülastus kogemust ja viia kaasa emotsioone. Mida suurem on omatoodete osakaal seda olulisem on ka müüja kompetents, sest sageli on vaja toodetele juure rääkida lugu – kuidas ja millega seoses on just see toode meie valikusse jõudnud.</p>	<p>Muuseumipood on muuseumielamuse oluline ja meeldejääv osa ning poel on omatulu teenimisel oluline roll. Valikus ainult saaremaised või näituste ja muuseumiga seonduvad tooted, muuseumipood on paigutatud nii, et kõik lahkuvad muuseumist selle kaudu. Museaalidest inspireeritud meened on hea disaini ja teostusega.</p>
--------------------------------	---	--	---	---	---

		<p>Professionaalsete tootefotode tegemine, mida on kasutatud mitmetes turunduskampaaniates. Muuseumi uutest omatoodetest artikkel Saarte Hääles ja osalemine telesaates Seiklusterohke Eesti.</p> <p>Samuti on valminud uued linnuse kruusid, teesõelad, linnusešokolaad jpm. Koostöö Eesti Keraamikute liiduga savivile taastootmiseks.</p>	ostuharjumusi, et ära hoida käibelangust		
Kohvikute arendustöö.	Tornikohvik on amortiseerunud ning sisekujunduslikult ebaõnnestunud lahendusega.	<p>2018 <i>pop-up</i> kohvik (remontimata ruumides).</p> <p>2018-2019 tornikohvikus operaator.</p> <p>2020 kohvikutele (hoovi- ja tornikohvikule) leitud operaator 5.a. aastaks.</p>	<p>Tornikohvik on amortiseerunud, sisekujundus on muudetud kohviku rentniku abil ja käepäraste vahenditega. Kohviku atmosfäär on paranenud, kuid endiselt ruumist tulenevalt vananenud.</p> <p>2021 valminud remont-</p>	2023-2025 tornikohviku ümberehitustööd.	Meeldiva teenindusega kohvikud on külastajate seas populaarsed ning muuseumielamuse olulised osad.

			restaureerimisprojekt (s.h tornikohviku lahendus)		
Olemasolevate teenuste arendamine ja uute loomine.	<i>Catering</i> -köök on amortiseerunud ega vasta tänapäeva nõuetele. Teenuste valik on väike (Piiskopi pidusöök, kahuripauk).	Piiskopi pidusöögile ja kahuripaugule on lisandunud sünnipäevad, aktiivsemalt on kasutatud lossi pulmadeks jm üritusteks. Toimunud on iga-aastased lastelaagrid. Toimub koostöö mitmete partneritega, nt „Hoppet“, Noolekoda ja Archebald jt. Lisandunud on talvine „Öö muuseumis“ laager. Sügis-talvisel hooajal korraldatakse ekskursiooni “Vaimude tund” .	<i>Catering</i> -köök on endiselt amortiseerunud ega vasta tänapäeva nõuetele. Piiskopi pidusöögile ja kahuripaugule on lisandunud sünnipäevad, aktiivsemalt on kasutatud lossi pulmadeks jm üritusteks.	2022-2025 <i>Catering</i> -köögi ehitus (vt ka punkt 2.3). 2022 koostöös KEK-i hoone omaniku Helle Susiga koostatakse ekskursioonipaketid koolidele. 2020- 2025 uute ja väljatöötatud teenuste (sünnipäevad, pulmad, jõulupeod, aastavahetuse üritus jms) arendamine ja käibel hoidmine. 2022-2025 paketid täiskasvanutele koostöös “Käsitöökodadega”.	Muuseumi pakutavad teenused on isikupärased ja klientide seas populaarsed. Ruumid on korrastatud ning varustatud vajalike seadmete ja tehnikaga, aktiivses kasutuses, populaarsed nii pulmade, sünnipäevade kui muude tähtsündmuste läbiviimiseks. Muuseumi poolt professionaalne teenindus ja ettevalmistus. Koostöös partneritega suudab muuseum pakkuda ka täisteenust koos toitlustusega.
Ruumide ja territooriumi rent.	Muuseumi ruumide rent ei ole aktiivne.	2019 struktuuri on loodud müügi-ja arendusjuhi ametikoht.	Alakasutus Vahtkonna maja õppeklassi osas.	2020-2025 toimub aktiivne müügitöö ruumide rentimisel.	Muuseumi ruumide ja välialade rent on aktiivne ja klientide seas

		<p>2020-2021 aktiivne tegevus filmimaailma toomisel Kuressaare linnusesse (õlle reklaamfilm, Melchior, Tommy Cash, Kahn ja Maria Faust jne).</p> <p>Koolitus- ja hobilaagrid on toimunud muuseumi ruumides.</p> <p>Aktiivselt kasutatakse kapiitlisaali pulmadeks.</p>	<p>Ooperimaja ööbimise potentsiaali ei ole piisavalt ära kasutatud (hoone amortiseerunud).</p> <p>Lossihoovis toimub suurüritusi vähe (pingistik amortiseerunud, lava ebamugav enamuse ürituste korraldamiseks).</p> <p>2021 Laululava esise platsi projekt on valminud.</p>	<p>2022 „Ooperimaja“ kontseptsiooni koostamine.</p> <p>2022-2025 laululava ja pingistiku ala lahenduse väljaehitamine.</p>	<p>populaarne. Suureneb muuseumi omatulu.</p>
Võtmetegevus 3.6	Efektiivne turundus- ja müügitöö kasvatav sihtasutuse tulubaasi.				
Turundusstrateegia arendamine.	<p>Turundusega tegeleda ei jõuta, puudub kompetents ja inim- ja ajaressurss.</p>	<p>2019 müügi- ja arendusjuhi koht on loodud.</p> <p>Turundustöö on olnud väga hea näituse „Viikingid enne viikingeid“ raames, mis on aidanud ellu kutsuda viikingiaasta tervel Saaremaal.</p> <p>Viikingiaasta on innovaatiline lahendus</p>	<p>On olemas ühispilet.</p> <p>On tugev turundusalane koostöö osas <i>Visit Saaremaa</i>-ga („Viikingi aasta“) ja SA-ga <i>Saaremaa Turism</i>.</p> <p>2022-2025 koostada muuseumitegevuste paketid sisu ja hinna</p>	<p>2022 struktuuris luuakse kommunikatsioonijuht või ostetakse teenus väljast.</p> <p>2022-2025 Lääne-Saaremaa marsruudi väljatöötamine ning turundamine (Mihkli TM).</p> <p>2019-2025 jätkub turunduskoostöö</p>	<p>Muuseumil on toimiv turundusstrateegia ning professionaalsed töötajad, kes aktiivselt müügi- ja arendustööga tegelevad.</p> <p>Muuseum on nähtav, ühes taktis Kuressaare/Saaremaa tegevustega. Info olemas laevadel, bussides, lennukites, sadamates,</p>

		Saaremaa ühisturunduses.	põhiselt, lisada partnerite pakkumisi.	MTÜ-ga <i>Visit Saaremaa</i> ja SA-ga <i>Saaremaa Turism</i> . 2022 muuseumi turundusstrateegia kinnitamine ja ellu rakendamine.	lennujaamas, maakonna tahvlitel, linnapildis, spaades, hotellides, mõisates jm.
Muuseumi brändi, tunnuslause jne. loomine ja kodulehe uuendamine.	Olemas Saaremaa Muuseumi logo Kuressaare linnuse kujutise näol, kuid kompleksne tunnusgraafika on loomata ning filiaalidel logod puuduvad.	2020-2021 koostöös Ametikooliga loodud logo CVI konkursi lähteülesanne. Muuseumi koduleht on piiratud ligipääsetavusega. 2021 alustatud kodulehe analüüsiga, toimub vajaduste kaardistamine ja uue struktuurikava loomine.	Loodud on lastele mõeldud ja visualiseeritud tegelaskuju “Kannupoiss”, kuid pole veel turunduses rakendatud.	2022 tunnuslausete ja tunnusgraafika lähteülesannete loomine ning konkursi läbiviimine läbi uue ekspositsiooni projekti koostamise. 2022-2023 uue kodulehe ülesehitamine. 2023 kasutuses on muuseumi uus CVI ja koduleht. Brändi tutvustamine. 2023-2024 kodulehe alalehed nt. e- pood.	Muuseumil on tugev bränd. Muuseumil on loov tunnuslause ja meeldejääv ja hästi disainitud tunnusgraafika. Tegevuste tutvustamine lugudena, s.t on valitud teemad, sündmused, legendid, mida esile tuua. Tunnuslause töötab muuseumi kasuks.

<p>Meediatöö korraldamine.</p>	<p>Rahvusringhääling ja Saaremaa lehed on muuseumi tegevuste head kajastajad.</p> <p>Muuseum pakub ajakirjandusele u 25 sõnumit aastas. Ilmub u 30 artiklit.</p>	<p>Üleriigilistes päeva- ja nädalalehesse jõuavad muuseumi uudised harva, veelgi harvemini naaberriikide meediasse.</p>	<p>Kommunikatsiooni-spetsialisti töökoht struktuuris puudub.</p>	<p>2022-2025 kommunikatsiooni-plaanid on loodud kõigile muuseumi suurematele üritustele. Näituste ja ürituste reklaamiks on välja töötatud tüüplahendused.</p> <p>2022 struktuuri on loodud ametikoht, kelle põhiülesandeks on muuseumi kommunikatsiooni eest hea seismine või ostetakse teenust väljast.</p>	<p>Meediatöö on korrektne, sujuv, õigeaegne ning kõigi huvilisteni jõudev.</p> <p>Saaremaa muuseumist annavad teada üleriigiline ja kohalik meedia, samuti Soome ja Läti meedia, toimub personaalne suhtlus ajakirjandusega.</p> <p>Muuseumis töötab professionaalne kommunikatsioonispetsialist.</p>
<p>Muuseumi tervikliku visuaalse reklaami- ja infosüsteemi loomine.</p>	<p>Mihkli Talumuuseumi juurde, samuti Kihelkonna teeristi on paigaldatud pruun kultuuriväärtuse viit - Mihkli TM</p>	<p>2018 parvlaevadel jooksevad muuseumi reklaamklipid.</p> <p>2019 Mihkli Talumuuseumi väravatele on paigaldatud suured sildid „Muuseum“.</p> <p>2020 paigaldatud linnus-muuseumi reklaamekraanid info</p>	<p>Visuaalne reklaam on jõudnud linnaruumi.</p>	<p>2022 I-punti puuetundliku infokraani paigaldamine muuseumi infoga.</p> <p>2022-2024 Lääne-Saaremaa turismimarsruudi väljatöötamine ja kaartide paigaldamine.</p>	<p>Muuseum on nähtav nii sadamates, lennuväljal, Kuressaare linnavärvavas kui ka mujal Saaremaal. Ristviitamine kirikute, mõisate jm Saaremaa huviväärsuste juures.</p>

		edastamiseks (piletikassa kohal). 2020 muuseumi infoviidad kesklinnas. 2021 paigaldatud infotulp lossi ees. 2021 bännerid ja suured reklaamid linnaruumis (Viikingid)		2022-2025 reklaamvideote valmistamine, reklaamide edastamine raadios jm. 2023-2025 ristviitamine erinevate huviväärsuste juures.	
Koduleht, FB jt sotsiaalmeedia kanalid.	Kodulehel info tihti aegunud, puudulik. FB-d täiendatakse mitme inimese poolt, kuid ühtne vastutaja puudub. Teistes sotsiaalmeedia kanalites Saaremaa Muuseum ei tegutse.	Saaremaa Muuseumil, muuseumipoel ja Mihkli Talumuuseumil on oma Instagrami leht. 2019-2021 kodulehte uuendatakse korrapäraselt. Koduleht vananenud struktuuriga.	Kodulehe analüüsiga on alustatud. Puudub kommunikatsioonispetsialist, kelle ülesanne on jälgida infovoogu ja lisada, täiendada seda.	2022 kodulehe info regulaarne täiendamine ja uuendamine, kaasajastamine. 2022-2025 kodulehele uute võimaluste loomine nagu pileti ost, suveniiride ost poest, ruumide ja ekskursionide broneerimine jms.	Kodulehel on alati värsk info, ülevaatic eelinfo, pildipank, virtuaaltuurid, e-näitused. Viited, kiirringid olulisemate partnerite kodulehtedelt. Viies keeles.
Võtmetegevus 3.7	Koostöö KOV-ga, seltside, MTÜ-ga, turismiasjalistega jne.				
Koostöö ürituste planeerimisel.	Lepingute sõlmimine on jäänud n.ö viimasele minutile, millest	2019 ürituste korraldamise eeskiri on välja töötatud (vt ka punkt 2.5).	Lepingupartneritega on toimiv koostöö.	Koostöö jätkumine.	Koostöö Kultuurikeskuse ja Linnateatriga, vastastikune toetus.

	tulenevalt ootuste ja kohustuste osas lahkkelid.	2019-2021 lepingud on sõlmitud varases staadiumis.			Vastastikku kasulik koostöö Ooperipäevade, Merepäevade jt. Loss on populaarne ja hinnatud pulmade jm tähtsündmuste pidamise paik.
Osalemine maakondlike suurürituste läbiviimisel.	Muuseum on suurüritustel kasutusel ühe toimumispaigana, kuid mitte aktiivse korraldustiimi liikmena.	2020-2021 muuseum on osalenud Merepäevadel ettekannetega. 2021 toimus Merepäevade kontsert lossihoovis.	Osad suurüritused on pandeemia tõttu ära jäänud, kuid Merepäevad on jõudnud 2021 lossihoovi.	2022 oma võimaluste tutvustamine partneritele ning ühisosa leidmine vastastikus koostöös.	Muuseum on positsioneerinud end hea koostööpartnerina erinevate suurürituste korraldamisel.
Koostöö töötukassaga.	Töötukassa kaudu on 2018. aastal tulnud muuseumisse 3 vabatahtlikku, lisaks tööharjutajad (15 inimest).	2020 Töötukassa kaudu asus muuseumi tööle digiteerija (leping 2.a). 2021 Töötukassa hüvitab alustava töötaja koolituse.	Koostöö on toimiv.	Koostöö Töötukassaga on jätkuv ning mõlemale osapoolle kasutoov.	Muuseum on populaarne tööpraktika baas ning vabatahtlike töötamise koht.
Vabatahtlike rakendamine.	Vabatahtlikuna kasutatud spordiklubi „Spordikomitee” liikmeid raidkivide ruumi kolimisel.	2020-2021 vabatahtlikuid on kasutatud Mihkli Talumuuseumis.	Vabatahtlikud on kaasatud muuseumi tegevustesse.	Jätkub vabatahtlike kaasamine.	Muuseum on hea koostööpartner, vabatahtlikuna muuseumi abistada peetakse auasjaks.

Oma seltsingu, tugigrupi loomine.	2018 loodud Teisipäeva klubi (toimunud 5 üritust).	2019-2020 käias Teisipäevaklubi koos ca 1 korda kuus.	2021 on pandeemia tõttu klubi ürituste arv oluliselt vähenenud.	2022-2025 klubi kokkusaamised toimuvad kord kuus (v.a suvisel perioodil).	On olemas tegus toetusühendus.
Kohaliku omavalitsuse aktiivne kaasamine.	KOV toetab muuseumi projektipõhiselt.	2019-2021 KOV on toetanud iga-aastaselt Lossipäevade korraldamist ning huviharidust. 2020-2021 on KOV toetanud osasid remonttöid. 2021 tehtud valla arengukavasse ettepanek stabiilse toetuse saamiseks.	KOV-i kaasamine on rahuldav, toetus endiselt projektipõhine, mitte stabiilne.	Läbirääkimised regulaarse tegevustoetuse sisseviimiseks.	KOV toetus moodustab 33% muuseumi eelarvest.
Võtmetegevus 3.8	Organisatsioonisisene meeskonnavaimu loomine ja kaasaegse töömudeli juurutamine				
Meeskonnavaimu tugevdamine.	2018 toimus töötajate ekskursioon Lääne-Saaremaale ning ühisseminar Vikil.	Toimub iga-aastane traditsiooniline jõulupidu. Toimunud on iga-aastased ekskursioonid-õppereisid teistesse muuseumidesse. Osaletud muuseumide üle-eestilistel üritustel	Toimuvad ühised üritused ja ekskursioonid.	Ühiste ürituste korraldamise jätkamine ning osalemine kollektiiviga muuseumitöötajate üle-eestilistest üritustest.	Professionaalne, energiatäis ja meeskonnavaimuga personal.

		nagu Narva festivalil, aastagalal ja konverentsil. 2020 läbi viidud töötajate rahulolu-uuring.			
Kaasaegse töökeskkonna ja -korralduse juurutamine.	Sportlike eluviise ei toetata. Puudub prillide kompenseerimise toetus. Paindlik tööaeg ei ole kasutusel.	2019 alustati nägemist korrigeerivate abivahendite hüvitamist. 2020 kasutati palju kaugtöö võimalust seoses pandeemiaga, mis juurdus sujuvalt üldisesse töökorraldusse.	Spordihüvitist ei ole sisse seatud.	2022 spordihüvitise võimaldamine.	Juurutatud on kaasaegne töömudel (paindlik tööaeg, sportliku eluviisi toetamine, ühiste ürituste korraldamine jm).
Kollektiivi sisene teabe liikumine.	2018 on sisse viidud iganädalane töökoosolek ning <i>Google</i> -kalender. Muuseumi kommunikatsioon ja infovahetus vajab muudatusi.	Iganädalased koosolekud on rutiin ning vajalik viis info vahetamiseks. Osakonnakoosolekud toimuvad vähem regulaarselt.	Toimib <i>Google</i> -kalender, toimuvad koosolekud. Broneeringusüsteem (ekskursioonid) vajab muutmist.	2020-2025 muuseumi tegevus lähtub arengukavast ja iga-aastasest tegevuskavast ning kaheaasta sündmuste kalender aitab kaasa ürituste õigeaegsele ettevalmistamisele. Loodud hea broneeringusüsteem.	Muuseumi tegevused on hästi planeeritud ning ettevalmistuse on piisav ning töötajate ülesanded on selged ja arusaadavad.

Filiaalide tihedam sidumine.	Filiaalide töötajad tunnevad end kõrvalejäetuna.	2019 funktsioonipõhise struktuuri juurutamine ning tööülesannete fikseerimine ametijuhendites.	Osad töötajad on aktiivsed osalema filiaalide töös.	Kaasata töötajad nii peamuuseumist kui filiaalidest uutesse projektidesse ja ettevõtmistesse.	Peamuuseumis ja filiaalides töötavad inimesed on hästi seotud.
Täiendkoolitused.	Täiendkoolitused toimuvad.	Enesetäienduseks on korraldatud ühiseid ekskursioone teistesse muuseumidesse. Töötajatel on võimalus koolitused valida ise vastavalt töö iseloomule ja vajadusele.	Ühistest õppereisidest võetakse aktiivselt osa. Osalemine koolitustel on pigem passiivne.	Korraldatakse ekskursioone silmaringi laiendamiseks ja teiste muuseumide tegevustega tutvumiseks. Julgustada töötajaid enesetäiendamisele.	Töötajad on oma valdkonna kaasaegsete meetoditega kursis ning aktiivsed uusi teadmisi töös rakendama.
Motivatsiooni-pakett	Enesetäiendamine on soositud.	Tähtpäevade meelespidamine (ühine jõulupidu, sünnipäevad). 1. september koolilaste vanematele vaba päev. 2 tervispäeva aastas kõigile töötajatele. Müügiprotsendilt palgalisa maksmine poejuhatajale ja poemüüjatele.	Tähistatakse tähtpäevi ning võimaldatakse pereelu ja tööelu võimalikult hästi siduda kaugtöö tegemise võimalusi pakkudes.	2022 Spordikulude kompensatsioon. Õppimistahte ja katsetamisjulguse tunnustamine. Ühisürituste korraldamine.	Muuseum on hinnatud tööandja.

		<p>Kaugtöö võimalus.</p> <p>2019 aasta teo (muuseumipood) ja aasta kolleegi (L. Ots, R. Valge) valmine.</p> <p>2020 aasta teo valmimine (O. Pesti „Kogutud seosed“).</p> <p>2021 aasta teo valmimine detsembris.</p>			
--	--	--	--	--	--